

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ.

(Συνέχεια ὅρα φυλ. γ'.)

Ὁ Προορισμὸς αὐτοῦ.

τὸν Νωδὲ (α) περὶ συστάσεως βιβλιοθήκης. Οὗτος ἠγόρασε πρῶτον 10,000 βιβλία παρὰ τινος ἱερέως Descordes· προσέτι ἠγόρασε τὰ πολυτιμότερα βιβλία, τὰ εὐρισκόμενα τότε εἰς τὰ βιβλιοπωλεῖα τῶν Παρισίων· εἶτα, δέκα ἔτη περιῆλθεν ὁ Νωδὲ τὴν Φλάνδραν, τὴν Ὀλλανδίαν, τὴν Ἰταλίαν, τὴν Γερμανίαν, τὴν Ἰσπανίαν καὶ τὴν Ἀγγλίαν, καὶ ἠγόρασεν ὅσα βιβλία ἠδυνήθη νὰ εὑρῇ. Οὕτω κατάρθωσε νὰ συλλέξῃ 40,000 βιβλία ἐκλεκτά. Τὸ 1644 πρὸ τῆς ἐπανόδου τοῦ Νωδὲ, ὁ Μαζαρίνος ἀφῆκεν ἐλευθέραν τὴν εἰσόδον τῆς βιβλιοθήκης του, εὐρισκομένην εἰς τὸ Μέγαρον Nevers, κατοικίαν τότε τοῦ πρωτοπουργοῦ, καὶ ὅπου εὐρίσκεται σήμερον ἡ Αὐτοκρατορικὴ βιβλιοθήκη, ἅπαξ τῆς ἐβδομάδος κατὰ πέμπτην, ἀπὸ τῆς 8^{ης} ὥρας μέχρι τῆς 11^{ης} π. μ. καὶ ἀπὸ τῆς 2^{ης} μέχρι τῆς 5^{ης} μ. μ. εἰς πάντας· τὰς λοιπὰς ἡμέρας εἰσέρχοντο μόνον οἱ μᾶλλον διακεκριμένοι εἰς τὴν παιδείαν.

Ὁ Μαζαρίνος, ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τοῦ θανάτου του (1661) διέταξε διὰ τῆς διαθήκης του, ὅτι ἐπεθύμει ὅπως ἡ βιβλιοθήκη του χρησιμεύσῃ ὡς σπουδαστήριον εἰς πάντας τοὺς πεπαιδευμένους, δις τῆς ἐβδομάδος· ἀφῆκε δὲ καὶ πολλὰ χρήματα δι' ἀγορὰν νέων βιβλίων.

(ἀκολουθεῖ).

— — —

θάνατον τοῦ Λουδοβίκου (1642) διωρίσθη, κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ βασιλέως, μέλος τοῦ συμβουλίου τῆς Ἀντιβασιλείας, ἧς τὴν προεδρείαν εἶχε ἡ βασιλομήτωρ Ἄννα ἡ Αὐστριακὴ, ἧς καὶ ὠνόμασεν αὐτὸν πρωτοπουργόν. Ἀπέθανε τὸ 1661.

(α) G. Naudé. Ἐγεννήθη εἰς Παρίσιους τὸ 1600 ἀπέθανε τὸ 1633. ἦν ἱατρός τοῦ Λουδοβίκου γ'. εἶτα βιβλιοφύλαξ τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Μαζαρίνου. Οὗτος συνέγραψε περὶ τοῦ τρόπου τῆς συστάσεως βιβλιοθηκῶν, Βιβλιογραφίαν πολιτικὴν καὶ ἄλλα. Ἰπάρχει ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν Νωδὲ ἀ ν α, συλλογὴ ἀνεκδότων συλλεχθέντων ἐκ τῆς συναστρατοῦ τοῦ Νωδὲ.

Ἐξαμηνία, Κύριοι, συμπληροῦται, ἀφ' οὗ, ἐξαιτησάμενος διὰ τῆς Κασταλίας τὴν εὐμενῇ ὑμῶν προσοχὴν, διατελῶ ἔκτοτε ἐν αὐτῇ μηνιαίως ἐμφανιζόμενος. Πεποιθὼς ὅτι πᾶσα γνῶσις, εἴτε εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς διανοίας, εἴτε εἰς τὴν διάπλασιν τῆς καρδίας τείνουσα, ἀπὸ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως τὸ πρῶτον πηγάζει, καὶ ἐπ' αὐτῆς τελευταῖον ἐπαναπαύεται, ἀγῶν προσθέμην ὅπως ἀπ' αὐτῆς τὸ πρῶτον ἀρξώμαι καὶ οὕτως ὀρίσας αὐτὴν κατὰ τὸ ἐνδόν, ἐπιλάβωμαι ἐπομένους οἰασδήποτε ἄλλης πραγματείας. Διὸ καὶ ἔκτοτε μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης διετέλουν περὶ τὴν ἀνάλυσιν αὐτῆς στρεφόμενος· καὶ νομίζω ὅτι ἐκ τῶν εἰρημένων ἱκανῶς διεγνώσθη αὕτη· ὅθεν δύναμαι ὅπως ἀποχωρήσας αὐτῆς μεταβῶ εἰς ἕτερον ἀντικείμενον. Ἀλλ' ὅχι· ἔτι ἐν λείπεται. Ὁρίσθεις τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ψυχολογικῶς, ἀπαιτεῖται ὅπως ὀρίσθῃ συνάμα καὶ τὸ μέλλον εἰς ὃ προώριται αὕτη, καὶ τὰ καθήκοντα, ἅτινα ἐπιβάλλονται τῷ ἀνθρώπῳ πρὸς τὴν ἐπίτευξιν ἐκείνου· ἐκότερα εἰσι φυσικὴ συνέπεια ἐκείνης. Καὶ γὰρ διὰ τοῦ ὀρίσμου τῶν δύο τούτων ἐπισφραγίσας ταύτην, εἰσέρχομαι ὁσονούπω εἰς ἕτερον κύκλον.

Ἀ ν θ ρ ω π ε ! ποῦ ὑπάγεις; Τίνα σκοπὸν θηρεύεις; Τί ζητεῖς ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ; Τίς ὁ λόγος τῆς τοιαύτης ἐν σοὶ φύσεως; ἔχεις ἐντολὴν τινα ἵνα ἐκπληρώσῃς; ἔχεις ὀρισμένην τινα ἀποστολήν; Τί ἀπολέσας διατρέχεις ἀκαμάτως τὰς ἐκτάσεις τοῦ χώρου καὶ τοῦ χρόνου πρὸς ἀνέρεσιν; Ἐκ τῆς γῆς ἀνέδους; Διὰ τὴν γῆν ἀγωνίζῃς; Εἰς αὐτὴν μεταβαίνει; Καὶ πρὸς τί ἄρα ἡ τοιαύτη ἀθλητικὴ πάλη,

ἂν ὁ πικρὸς τῆς ἀνυπαρξίας ἥδης μέ-
λη ποτὲ ἵνα σὲ καταβροχθίσῃ; Ἄλογος
ἄρα καὶ ἄσκοπος ἡ γέννησίς σου! Πανό-
λεθρος καὶ πινδαμάτωρ ὁ θάνατός σου!
Ἀπὸ τοῦ μὴ ὄντος μετέστης εἰς τὸ εἶ-
ναι, καὶ ἀπὸ τοῦ εἶναι θέλεις μεταπέσει
αὖθις εἰς τὸ μὴ ὄν! Ἄνθρωπε, λέγε, τί
πιστεύεις; διότι περὶ τῶν ὄλων κινδυ-
νεύεις.— Ὅχι, ὄχι! ἐρρέτω ἐς κόρακας ὁ
ἐξώλης καὶ ἀλιτήριος Σκεπτισμός. Φωνή
ἐκ τῶν μυγίων τῆς Συνειδήσεως ἀναδύου-
σα βοᾷ· « Τὸ σύμπαν ὑπόκειται εἰς τὸν
» καθολικὸν τοῦ τέλους καὶ τῆς σκοπι-
» μότητος νόμον. Οὐδὲν τῶν ὄντων ἐξαι-
» ρεῖται τῆς ἀνάγκης ταύτης· καὶ τὸ ἄκαρι
» αὐτὸ ζῇ, καὶ ζῇ προωρισμένον. Ἡ φύσις
» ἐκάστου ὄντος ἀναγγέλλει αὐτῷ τὸν ἰ-
» διάζοντα αὐτῷ προορισμὸν καὶ τὸ τέλος.
» Ἐπ' αὐτῆς ἐνυπάρχει ἀνεξιτήλως ἐγκε-
» χαραγμένους ὁ σκοπὸς τῆς ὑπάρξεως αὐ-
» τοῦ καὶ τὸ μέλλον. Μόνη ἡ τῆς φύσεως
» τῶν ὄντων ἔρευνα φέρει εἰς τὴν ἀκριβῆ
» διάγνωσιν καὶ ἐρμηνείαν τῆς ἀποστολῆς
» αὐτῶν καὶ τοῦ μέλλοντος. » Ἰδοὺ τὸ
ἀπόφθεγμα τῆς καθολικῆς τοῦ ἀνθρώπου
Πίστεως.

Ἀλήθεια ὄντως ἐναργὴς καὶ ἀναμφίλε-
κτος, ἐξ αὐτῆς τῆς νοητικῆς τοῦ ἀνθρώ-
που φύσεως ἀπαυγάζουσα, καὶ ὑπὸ τῆς
πραγματικότητος ἐπικυρουμένη, καθιέρω-
σε τὸ ἀνωτέρω ἀξίωμα. Ἐάν, ἐπιδοθέντες
εἰς τὴν τούτου ἐφαρμογὴν, διέλθωμεν πά-
σας τὰς βαθμίδας τῆς ὄντολογικῆς κλί-
μακος, εὐρήσομεν τινὰ μὲν τῶν ὄντων
παντάπασιν ἀγνοοῦντα τὴν φύσιν αὐτῶν
καὶ τὸ τέλος· τινὰ, ἀμυδρὰν τούτων αἴ-
σθησιν ἔχοντα· καὶ ἕτερα, συνειδήσιν κα-
θαράν τῆς τε φύσεως αὐτῶν καὶ τοῦ προ-
ορισμοῦ κεκτημένα. Ἡ τρίτη αὕτη τάξις
τῶν ὄντων συγκεφαλαιοῦται ἐν τῷ ἀνθρώ-
πῳ. Μόνος οὗτος σύννοδος τὸν προορισμὸν
αὐτοῦ καὶ τὸ τέλος. Καὶ διὰ μὲν τοῦ ὀρ-
θοῦ αὐτοῦ λόγου ἐννοεῖ αὐτὸν καὶ ὀρί-
ζει· διὰ δὲ τοῦ αὐτεξουσίου συνεργεῖ καὶ
συνεργάζεται πρὸς τὴν ἐπίτευξίν του. Προ-

σέτι, τὰ μὲν ἄλλα τῶν ὄντων, ὡς κα-
τηναγκασμένως ἐνεργοῦντα, ὠθοῦνται σκο-
πίμως εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ τέλος, ἀνα-
λόγως ἧς ἀνάγονται τάξεως καὶ οὕτως
ἐκ τῶν ἐνεργειῶν των δύναται ἵνα ὀρισθῇ
ἡ τε φύσις αὐτῶν καὶ ὁ σκοπός. Ὁ δὲ
ἄνθρωπος, ὡς βούλησιν ἐλευθέραν κεκτη-
μένος, ὅτε μὲν ἀφίσταται τούτου καὶ
ἀπαλλοτριοῦται, ὅτε δὲ πάλιν εὐστοχεῖ
καὶ δράσεται. Ἐάν πάσας τὰς ἀνθρωπί-
νους πράξεις συγκεφαλαιώσωμεν, ὅπως δι'
αὐτῶν ὀρίσωμεν τὸν προορισμὸν τοῦ ἀν-
θρώπου καὶ τὸ μέλλον, ἀμέσως ἀνακα-
λύπτωμεν ἐν αὐταῖς μεγίστην διαφωνίαν
καὶ ἀντίθεσιν. Τινὲς μὲν δείκνυνται κα-
τατείνουσαι εἰς τοῦτον τὸν σκοπὸν· τινὲς
δὲ εἰς ἐκεῖνον. Ὁ σκοπὸς τούτων φαίνε-
ται ἐκ πρώτης ἀφετηρίας ἐναντίος καὶ
πολέμιος τῷ σκοπῷ ἐκείνων. Συνεπεία τῆς
τοιαύτης διαφορᾶς τοῦ σκοποῦ, προκύπτει
διάστασις μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων. Τῶν
μὲν ἡ φύσις ὑπεννοεῖται πλημμελῶς χα-
μερπῆς, χαμαιζήλος καὶ γενηρά, οὕτως
εἰπεῖν. Τῶν δὲ, καταφαίνεται ὑψηλόφρων
καὶ οὐρανία· καὶ ὡς ἐκ τούτου καθίσταται
τοῖς πολλοῖς ἄπορον τίς ὁ ἀληθὴς τοῦ
ἀνθρώπου προορισμός. Ὅπως δὴ ποτε ὅμως;
ἐάν διὰ συγκριτικῆς ταξινομίας διαχωρί-
σωμεν ἀπ' ἀλλήλων τὰ διάφορα ταῦτα
τῆς πρακτικῆς τοῦ ἀνθρώπου δυνάμεις
φαινόμενα, εἰς τρεῖς μόνους τάξεις θέλο-
μεν εὐρεῖ αὐτὰ περιορισμένα, ἐκάστη τῶν
ὁποίων φέρει εἰς ἴδιον τέλος καὶ σκοπόν.
Ἀλλὰ καὶ οὕτως, τὸ ζήτημα ἄλυτον. Πάν-
τα τὰ τῆς αὐτῆς φύσεως ὄντα εἰς ἓν καὶ
τὸν αὐτὸν σκοπὸν εἰσὶ παρὰ τοῦ Πλάτους
αὐτῶν προωρισμένα, μόνος δὲ ὁ ἄνθρωπος
φέρεται τυχαίως ὅτε μὲν εἰς τοῦτο τὸ
τέλος, ὅτε δὲ εἰς ἐκεῖνο; Τὸ τελειότερον
τῶν τοῦ Θεοῦ δημιουργημάτων δύναται εἶ-
ναι συνάμα καὶ τὸ μάλιστα πάντων ὑπὸ τὸ
κράτος τῆς ἀνομίας δεδουλωμένος; Ἀδύνα-
τον τοῦτο. Ἡ ἀνθρωπίνη φύσις ἐστὶ μία καὶ ἡ
αὐτή· ὁμοίως καὶ ὁ ἀληθὴς προορισμός αὐ-
τῆς ἐστὶν εἷς καὶ ὁ αὐτός. Ἀλλὰ τίς οὗτος;

Ἡ ἐξακριβωσις τούτου ἀπαιτεῖ, ὡς εἵπομεν, ἐν πρώτοις τὴν διὰ γνῶσιν τῆς ἀληθοῦς τοῦ ἀνθρώπου φύσεως· καὶ ἐπομένως, τὴν ἀναλυτικὴν καὶ λεπτομερεῆ ἐκθεσιν τῶν τριῶν ἐκείνων ἀντιθέτων σκοπῶν, πρὸς οὓς φαίνονται κατατείνουσαι αἱ διάφοροι τῶν ἀνθρώπων πράξεις· διότι μόνον διὰ τοῦ συγκριτικοῦ παραλληλισμοῦ τούτων πρὸς ἐκείνην, δύναται ἵνα ἐρυσθῇ ὁ ἀληθὴς τοῦ ἀνθρώπου προορισμός. — Ἡμεῖς, διαγνόντες ἤδη μᾶλλον ἢ ἤττον ἀκριβῶς τὴν ἀληθῆ τοῦ ἀνθρώπου φύσιν, προβαίνομεν ἀμέσως εἰς τὴν ἀνάλυσιν ἐκείνων, ὅπως οὕτως ὀρίσωμεν καὶ ἐξακριβώσωμεν τὸν ἀληθῆ ἡμῶν προορισμόν.

Οἱ τῆς ἡθικῆς τοῦ ἀνθρώπου φύσεως ἐμβριθεῖς καὶ βαθύνοες ἀναδίφαι, μετὰ μακρὰς πειραματικὰς ἐρεῦνας, ἐβεβηιώθησαν ὅτι ἡ πρακτικὴ τοῦ ἀνθρώπου δύναμις, ὅτε μὲν ὠθεῖται εἰς ἐνέργειαν ὑπὸ τοῦ ὁρμεμφύτου, ὅτε δὲ κινεῖται ὑπὸ τοῦ ἐγωϊσμοῦ, καὶ ἄλλοτε ὑποχρεοῦται ὑπὸ τοῦ Καθήκοντος. Ὁρμέμφυτον, Ἐγωϊσμόν, Καθήκον, ταῦτα εἰσὶ τὰ τρία κίνητρα τῆς ἀνθρωπίνης ἐνεργητικότητος. Ὁ ἄνθρωπος γεννώμενος, κατὰ πρῶτον χειραγωγεῖται ὑπὸ τοῦ ὁρμεμφύτου· βαθμῆδόν, προϊούσης τῆς ἡλικίας, ἀναπτυσσόμενος ὁ νοῦς παρέχει αὐτῷ τὴν γνῶσιν τοῦ ἀτομικοῦ συμφέροντος, ὅφ' οὗ διευθύνεται, δυνάμει τῆς ἀναπτυσσομένης βουλήσεως, ἐπὶ τινα χρόνον, ἕως οὗ ἡ ἰδέα τοῦ Καθήκοντος ἀναφανεῖσα μεταρσίωση αὐτὸν μέχρι τοῦ Ἀπολύτου Ἀγαθοῦ. Καὶ ἐνόςφω μὲν διατελεῖ ἐν τῇ πρώτῃ ἐκείνῃ ἡλικίᾳ, φαίνεται οὐδένα ἕτερον σκοπὸν θηρεύων, ἢ τὴν ἱκανοποίησιν μόνον τῶν ἐνστιγμάτων αὐτοῦ. Μεταβὰς δὲ εἰς τὴν δευτέραν, ἀγωνίζεται ὅπως ὑποτάξῃ ταῦτα εἰς τὸν νόμον τοῦ ἀτομικοῦ συμφέροντος, αὐτὸ μόνον λατρεύων, καὶ εἰς αὐτὸ προσφέρων τὸ θυμιάματόν. Ἀλλ' ὅταν ἀνυψωθῇ μέχρι τῆς τρίτης, τότε ὑπεράνω παντὸς πάθους καὶ συμφέροντος τὸ Καθήκον τιθέμενος, ἐνεργεῖ, οὔτε τὴν ἱκανοποίησιν

τῶν ὁρμῶν αὐτοῦ σκοπῶν, οὔτε τὸ συμφέρον αὐτοῦ ἐπιδιώκων, ἀλλ' αὐτὸ τὸ ἀκρότατον καὶ τελειότατον τῶν ἀγαθῶν ποθῶν, καὶ ἐπὶ τοῦ νοεροῦ καὶ ἀχειροποιήτου αὐτοῦ βωμοῦ πᾶν πάθος καὶ τὸν παντολετῆρα ἐγωϊσμόν θυσιάζων. Καὶ τότε ἀπολαύει τῶν δωρεῶν τῆς ὄντως πνευματικῆς ἐκείνης ἡλικίας, τέλειον ἡθικὸν ὃν ἀναδεικνύμενος. Μόνῃ αὕτῃ ἡ κατάστασις δεῖκνυσι καὶ διατρανοῖ τὸν ἀληθῆ τοῦ ἀνθρώπου προορισμόν. Οὐδετέρᾳ τῶν πρώτων καθίστησιν αὐτὸν εὐδαίμονα, μὴ φωταγωγομένη ὑπὸ τῶν ζωογόνων ταύτης ἀκτίνων. Δῆμιοι ἀπηνεῖς καὶ ἀπάνθρωποι μεταμορφοῦνται τό τε Αἴσθημα καὶ ὁ Ἐγωϊσμός, καθόσον ἐνεργοῦσιν αὐθαίρετως καὶ αὐτογνωμόνως ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου. Ὅσον λυσιτελεῖς καὶ ἀπαραίτητοι καθίστανται ἐν τῇ μετὰ τοῦ Καθήκοντος ἐνεργείᾳ, τοσοῦτον ἀποτρόπαιοι καὶ ἀλάστορες ἀποβαίνουσι, μοναρχοῦντες ἐπ' αὐτοῦ ἕκαστος αὐτοκεφάλως καὶ δεσποτικῶς.

Δυστυχῆς εἶσαι, Ἄνθρωπε, ἐάν, ἀφορίζόμενος ἐκουσίως τῆς τελείας ἐκείνης ἡθικῆς καταστάσεως, παραδίδεσαι θῦμα εἰς τοὺς ὄνυχας τῶν δύο τούτων ψυχοφθόρων γυπῶν. Φρικίαις καὶ τρόμος θέλει σὲ καταλάβει, ἐάν διαζωγραφηθῇ ἀπέναντι τῆς φαντασίας σου τὸ ἀσέλῃνον ἐκεῖνο καὶ ζοφῶδες βάρβαρον, εἰς ὃ κατακληννίζεσαι, ἐν τῷ βορβόρῳ τῶν παθῶν ἐγκυλινδούμενος, καὶ τὸ ἀτομικὸν Συμφέρον εἰδωλολατρικῶς ἀποθεῶν καὶ δοξάζων Ἐρως, τοὐναντίον, καὶ ἔρως διακῆς καὶ ἄσβεστος τοῦ Ἀγαθοῦ καὶ Δικαίου θέλει κατακυριεύσει τὴν καρδίαν σου, ἐάν παρασταθῇ ἐνώπιόν σου ἡ εἰκὼν τῆς ἀρρήτου ἐκείνης ἡθικῆς μακαριότητος, ἐν ᾗ ἐντροφᾷ ἀκορέστως ὁ ὑπὸ τὸν νόμον τῆς Ἀληθείας ἀναποσπάσως διατελῶν. Τότε μόνον, τότε θέλεις ἐννοήσῃ τί ζητεῖς ἐνταῦθα, καὶ ποῦ ὑπάγεις.

Ὁ ἀγενὴς εἰλως τῶν ὁρμῶν καὶ τῶν ὀρέξεων ὁμοιάζει πλοῖον ἀνερμάτιστον, πλοῖον ἄνευ πηδαλίου, ἐν μέσῳ πολυτα-

ράχου ὠκεανοῦ ἐξριμμένον, εἰς τὴν διάκρισιν γιγαντιαίων καὶ θυσελωδῶν κυμάτων παραδεδυμένον καὶ ὑπὸ τῆς παλινστρόφου φορᾶς τῶν ἀνέμων πολυσιδῶς καὶ πολυτρόπως παίζόμενον. Ἐκεῖνο, ἐσπερημένον οἰάκων, σπρίζει παλιμπλάγκτως τὰ ὑγρά κέλευθα, τῇδε κἀκεῖσε ὑπὸ τοῦ ἀνέμου ὠθούμενον. Οὗτος, αἰχμαλωτίζων τὸ αὐτεξούσιον, καὶ τὸν ὀρθὸν αὐτοῦ λόγον παραγκωνίζων, διέρχεται τὸν σαπρὸν αὐτοῦ βίον, κτηνωδῶς ἐλκόμενος ἐκεῖ ὅπου τὸ τυφλὸν πάθος ἤθελεν αὐτὸν δουλαγωγῆσαι. Ἐκεῖνο, ὑπὸ τοσοῦτων ἀνέμων πάντοθεν περιωρισμένον, ὅτε μὲν πίπτει ὑπὸ τὸ κράτος τούτου, ὅτε δὲ ῥιπίζεται ὑπὸ τῆς δεσποτείας ἐκείνου. Ἄλλοτε ῥιπάζεται πρὸς τὴν ἀνατολὴν, ἄλλοτε πρὸς τὴν δύσιν, καὶ ἄλλοτε ἀλλαχού. Οὗτος, ὑπὸ μυρίων παθῶν πολιορκούμενος, ἄλλοτε ἀγρεύεται ὑπὸ ἑνὸς πάθους, ἄλλοτε σαχηνύεται ὑπ' ἄλλου. Ὅτε μὲν λατρεύει ταύτην τὴν ὄρεξιν, παλαίων κατὰ τῆς ἄλλης, ὅτε δὲ, ἀπαρνούμενος ἐκείνην, ἀποθεσὶ ἑτέραν, τὴν ἡφαιστειον τῆς καρδίας αὐτοῦ λάβαν κατὰ τῆς πρώτης ἐξερευνόμενος· ἐκεῖνο, οὐδέποτε θέλει ἀγκυροβολήσῃ εἰς ὄρμον καὶ λιμένα, ὥς αἰετοῦ ἀτάκτως καὶ ἀσκόπως λοξοδρομοῦν· καὶ οὗτος οὐδέποτε θέλει εἰσελθεῖν εἰς τὸν νυμφῶνα τοῦ προωρισμένου αὐτῷ σκοποῦ καὶ τοῦ μέλλοντος, ὥς μηδέποτε ἐρασθεὶς τῆς εὐνομίας· ἐκεῖνο, κατὰ σκοπέλων καὶ ὑφάλων προσκόπτον, θέλει συντρίβεσθαι ἐκ διαλειμμάτων· καὶ οὗτος, ἀπὸ ἀνοσιουργίας εἰς ἀνοσιουργίαν ἐξολισθαίνων, θέλει τραυματίζει βαθυιδὸν τὸν ὑλικὸν καὶ ἠθικὸν αὐτοῦ βίον· ἐκεῖνο ἐπὶ τέλους ἀνατραπὲν, θέλει ἀφανισθῇ ἐντὸς τοῦ ἀχανοῦς πεδίου τοῦ Πόντου· κἀκεῖνος, ὥς φύλλον δένδρου ἀπορρύει, θέλει κκταλύσει τὸν ζωϊκὸν αὐτοῦ βίον, εἰς τὴν αἰωνιότητα τοῦ Μηδεὸς ἐξοστρακίζόμενος.

Λέγε καὶ Σὺ, Δαιμόνιε Πλάτων, λέγε καὶ σὺ τί φρονεῖς περὶ τῶν ἀνθρώπων ἐ-

κείνων, οἵτινες, ἐπανιστάμενοι κατὰ τῆς φωνῆς τοῦ Καθήκοντος, καὶ ὑπὸ τὴν ζεύγλῃ τῶν παθῶν τὴν ἠθικὴν αὐτῶν ἀτομικότητα συγκλείοντες, εἰς τὰς ἀνάνταις καὶ ἀποκρήμους τῆς ἠθικῆς ἀπωλείας ἀτραποὺς δουλικῶς οἰστροηλατοῦνται.

« Ὅσοι τῶν ἀνθρώπων, βοᾷ οὗτος, ἀποπτύοντες τὸν χαλινὸν τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς σοφίας, ἐρπουσιν ἐν μέσῳ τῆς ὕλης, δοῦλοι τῶν ἡδονῶν καὶ τῶν ὀρέξεων, οὐδέποτε δύνανται ἴν' ἀτενίσωσι τὸ ὅμμα πρὸς Οὐρανόν. Οὐδέποτε γέγονται τῆς Ἀληθείας. Οὐδέποτε ἀπολαμβάνουσι τῆς καθαρᾶς ἐκείνης ἀλήκειου Τρυφῆς. Αἰετοῦ πρὸς τὴν γῆν κεκυφότες, ὥς κτήνη, καὶ τὰ ὑλοχαρῆ αὐτῶν ὅμματα ἐπὶ τῆς βορᾶς αὐτῶν ἔχοντες προσηλωμένα, παρὰδίδονται, ὥς ἐκεῖνα, εἰς τὰς σπεσδονώδεις αὐτῶν ἐπιθυμίας· καὶ ὥς μανιώδεις, ἐν τῷ παροξυσμῷ τῆς ἀψικαρδίου αὐτῶν ἐπιληψίας, ἐμβάπτουσι τὰς χειράς των καὶ εἰς τὸ αἷμα αὐτὸ τῶν ἀντιζήλων αὐτῶν καὶ ἀντιπάλων. » Ἰδοὺ ἡ ἔννοια τοῦ Πλάτωνος.

Ἢ εἰκὼν στυγερωτάτη! Τάλανες θνητοί! Ἀλλὰ τί φῶμεν πρὸς τοὺς τοιοούτους; Οὐδὲν ἕτερον ἢ αὐτὸ ἐκεῖνο, ὅπερ ὁ ἱερεμίας προσεφώνει ποτὲ θρηνοῦν ἐπὶ τὴν αἰχμαλωσίαν Ἰερουσαλήμ. « Ἐπесен ὁ γένος τῆς κεφαλῆς ὕμῶν. . . . Δοῦλοι ἐκυρίευσαν ὕμῶν· λυτρούμενος οὐκ ἔστιν ἐκ χειρὸς αὐτῶν ἢ τὸ Αὐτεξούσιον ὕμῶν. »

Ἀρκουσι ταῦτα. Ἰδωμεν ἤδη ὅποιος ἔστιν καὶ ὁ τοῦ Ἐγωῦ συμῶν λάτρις.

Ἐγωῦστῆς ἔστιν ἐκεῖνος, ὅστις ἀνευδότης ἐνεργεῖ καὶ ἐργάζεται, οὐδένα ἕτερον σκοπὸν προτιθέμενος ἢ τὸ ἀτομικὸν αὐτοῦ συμφέρον καὶ τὸ ὄφελος. Ὁ ἐγωῦστῆς διαφέρει κατὰ πολὺ τοῦ ὑπὸ τῶν παθῶν δουλαγωγούμενου. Ἐκεῖνος, ἄφροντις ὅπως περὶ τὸ συμφέρον αὐτοῦ, ὅτε μὲν θηρεύει ταύτην, ὅτε δὲ ἐκείνην τὴν ἡδονὴν, ἐλιγυρῶν περὶ τῆς ἐξ αὐτῆς προσγεννησομένης

αὐτῷ βλάβης. Μάλιστα, ἔστιν ὅτε καὶ ἐν γνώσει καταστρέφει τὸ ἴδιον αὐτοῦ συμφέρον, δελεαζόμενος ὑπὸ εὐτελοῦς τινος ἡδονῆς, καὶ ὠνούμενος θάνατον ἀντὶ ζωῆς· ἐνῷ οὗτος ἀγωνίζεται ἀκαμάτως ἵνα τὰ πάθη αὐτοῦ καὶ τὰς ἐρμὰς ἀναγκαιότητα, καὶ ἡνιοχῇ αὐτὰ, ὅπως τὸ ἀτομικὸν συμφέρον ἤθελεν αὐτῷ ὑπαγορεύσει. Εκείνου τὸ αὐτεξούσιον ὑπνώττει τὸν νήδυμον τῆς μοχθηρᾶς δουλείας ὑπνόν. Οὗτος ὅμως ἀναπτύσσει αὐτὸ ἀρκούντως, σπουδάζων ὅπως διαφεύξεται τὴν τῶν παθῶν αἰχμαλωσίαν. Εκείνος ὠθεῖται ὑπὸ αἰσθήματος, οὗτος ὀδηγεῖται ὑπὸ ιδέας. Ὁ ἐγωιστής ὑπὸ ταύτην τὴν συγκριτικὴν ἐποψίν θεωρούμενος, ἐφείλομεν ἵνα δημολογήσωμεν, κατὰ πολὺ ὑπέρεκειται ἐκείνου. Ἀλλὰ καὶ οὕτως, ἀφίσταται οὐχ ἥττον τοῦ ὄντως Ἀγαθοῦ, τῆς καθαρᾶς Ἀρετῆς.

Ὁ ἐγωιστής θεὸν τῆς λατρείας αὐτοῦ συνίστησιν αὐτὸ τὸ Ἐγώ. Αὐτῷ δουλεύει, αὐτῷ λειτουργεῖ. Ἐξασκεῖ ἐγκράτειαν· διὰ γὰρ βίον σώφρονα καὶ νηφάλιον, οὐδὲν ἕτερον σκοπῶν ἢ μόνον τὴν διατήρησιν τῆς υγείας αὐτοῦ, ἤτοι τὸ Ἐγώ. Προσφέρεται κοσμίως καὶ εὐπρεπῶς πρὸς τὴν κοινωνίαν, βέβαιος ὅτι διὰ τούτου θέλει περιποιητὴ εἰς ἑαυτὸν τιμὴν καὶ ἔπαινον, καὶ οὕτω θέλει δοῦξαι τὸ Ἐγώ. Ἀφίσταται πάσης ἐπονεϊδίστου πράξεως, ἵνα οὕτω μηδέποτε πεῖραν λάβῃ τῶν πολιτικῶν ποινῶν, καὶ καταπέσῃ ἢ ἐπηρμένη ὀφρὺς τοῦ Ἐγώ. Οὐδέποτε ἐπιλανθάνεται τῆς πρὸς τὸν πλησίον εὐποιίας, ὅπως μηδέποτε ἐπιλάβηται καὶ οὗτος τοῦ καθήκοντος τοῦ τερασμοῦ, καὶ ἐπομένως ἀπολέσῃ ἓνα τῶν πιγῶν αὐτοῦ ὁ Θεός - Ἐγώ. Καὶ τῆς Αἰωνιότητος πολλάκις μνημονεύει, πτοούμενος τὸ μέλλον καὶ φειδόμενος τοῦ Ἐγώ. Ἐνὶ λόγῳ πάντα λίθον κινεῖ ὑπὲρ τοῦ Ἐγώ. Πλὴν τοῦ Ἐγώ οὐδὲν ἕτερον δι' αὐτὸν ὑπάρχει. Θεός, Κόσμος, εἰσὶν ἐνσασματικώμενα ἐν τῷ Ἐγώ, καὶ ὑπ' αὐτοῦ, κατ' αὐτὸν, ἐκπροσωποῦνται. Αὐτὸ ἐστὶν ὁ ἄξων τῆς ἐνεργείας αὐτοῦ. Τὸ Ἐγώ ἐστὶν ὁ ἐνεργῶν

τὸ Ἐγώ ἐστὶν ὁ σκοπὸς τῆς ἐνεργείας· ὥσαντι τὸ σύμπαν ἐκ τοῦ Ἐγώ συνίστατο, καὶ οὐδὲν πρὸ αὐτοῦ ὑπῆρχεν. Ἡ θρησκεία τοῦ Ἐγωῖστοῦ περιορίζεται εἰς τοῦτο μόνον τὸ δόγμα: Ἐμοῦ θανόντος, γὰρ ἡμιχθῆτω πυρί. Ἰδοὺ καὶ ὁ ἐγωιστής.

Ὅντως ὁ βίος τούτων Δημοκριθράκλειτος, (θρηνόμελως). Ὁ Ἰουδηνάλιος ἀντιπαράτελθῃ τὸν φιλόσοφον Ἡράκλειτον πρὸς τὸν Δημόκριτον· ὦν ὁ πρῶτος διὰ παντὸς ἐθρῆναι ἀπέναντι τῆς τῶν ἀνθρώπων ἐξαχρειώσεως· ὁ δ' ἄλλος ἀκαταπαύστως ἐγγέλαι, τὴν ματαιότητα αὐτῶν ἀναλογιζόμενος. Πόσα, ἀληθῶς, δάκρυα δὲν ἐφείλει ἵνα χύσῃ πᾶς εὐσυνείδητος ἄνθρωπος φανταζόμενος τὴν αἰσχροὴν ἐκείνην καὶ συβαριτικὴν ζωὴν, ἐν ἣ φαγεδαίνονται ἡ ὑπὸ τῶν παθῶν κατεχόμενη ψυχὴ! Καὶ πάλιν δύναται ὁ αὐτὸς ἵνα μὴ ἀνακαγχάσῃ σαρδόνιον, τὴν ἀπονενοημένην ἐκείνην ἀποθέωσιν τοῦ Ἐγώ καθορῶν! Ὁ μὲν πρῶτος ὄντως ἄξιος δακρύων ἐστίν· ὁ δ' ἕτερος, κατάγειω καὶ σκόμματος· ἀμφοτέροι δὲ ὡς ἀποδιοπομπαῖοι τράγοι, ἀφοριστέοι τῆς ἡθικῆς διουμελείας τῆς ἀνθρωπότητος· διότι διὰ τοῦ ἐκφύλου αὐτῶν βίου οὐ μόνον τὰ θεμέλια τῆς κοινωνίας ὑποστείουσι καὶ ὑποσπῶσιν, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ ἀληθὴς φύσις τῶν ἀνθρώπων ἐνεκ τούτων ἐξουθενεῖται, καὶ ὁ ὑψηλὸς αὐτῶν προορισμὸς παρεννοεῖται καὶ ἐν τῇ διανοίᾳ διακυβεύεται. Διεφθάρη ἐν ἀμφοτέροις ὁ ἀληθὴς ἄνθρωπος. Καὶ ὁποῖός τις ἐστὶν ὁ ἀληθὴς ἄνθρωπος; Φέρε ἴδωμεν.

Ὁ ἀληθὴς ἄνθρωπος ἐστὶν ἐκεῖνος, ὅστις καθηγεμόνα τοῦ βίου αὐτοῦ προσχειρίσαστο τὸ Καθῆκον. Ἐχων αἰετοῦ τὸ πνευματικὸν αὐτοῦ ὄμμα πρὸς τὴν ιδέαν τοῦ Ἀκροῦ Ἀγαθοῦ ἐστραμμένον, καὶ τῆς ἐξ αὐτῆς ἀπαυγαζούσας ἐλλάμψεις νοητῶς εἰσδεχόμενος, πυρσὺ καὶ διαφωτίζει ἥπασαν αὐτοῦ τὴν πνευματικὴν καὶ ὕλικήν ὑπαρξιν. Ὁ ἀληθὴς ἄνθρωπος, ἀφ' ἐνὸς μὲν τὸν Λόγον αὐτοῦ ἐν μέσῳ τοῦ ζόφου

τῶν παθῶν δαδούχον καὶ ποδηγέτην προβαλλόμενος, ἀφ' ἑτέρου τὴν ἐλευθέραν αὐτοῦ βούλησιν ὑπὸ τὴν ἀμφιλαφῇ αὐτῆς αἰγίδα κατὰ τῆς τῶν ζωϊκῶν ὁρμῶν ἀναρχίας παιδαγωγῶν καὶ προασιζῶν, ἀναστέλλει καὶ ἀναχαιτίζει πᾶσαν ἄλογον καὶ ἀσύμφορον ἐπιθυμίαν. Μόνος ὁ τοιοῦτος συναγελάζει, οὕτως εἰπεῖν, καὶ συμβιβάζει τὴν ὁμάδα τῶν ψυχικῶν δυνάμεων. Ὁ τοῖς πάθεισιν αὐτοῦ δουλεύων, ὡς ἤδη ἐγνώσθη, μόνῃ τὴν ἡδονὴν ἀποθεοῖ, καὶ ταύτην ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ Ἀπολύτου Ἀγαθοῦ βεβήλωσ καὶ ἱεροσύλως ἀνθυφίστησιν, τὸ μὲν συμφέρον αὐτοῦ ἐν οὐδεμιᾷ μοίρᾳ τιθέμενος, τοῦ δ' ὄντος Ἀγαθοῦ οὐδέποτε μνημονεύων, οὐδέποτε ἀπολαύων. Παρ' αὐτῇ δυνάμει ἐνεργὸς ἐστὶ τὸ αἰσθημα. Ὁ δὲ Λόγος καὶ ἡ ἐλευθερία ὑπὸ μανδραγόραν καθεύδουσιν. Ὁ ἐγωϊστής, ὡς εἶδομεν ὁμοίως, τὸ Ἐγὼ μόνον λατρεύει, τὸ ἀτομικὸν συμφέρον ὡς τὸ μόνον Ἀγαθὸν καταλογιζόμενος. Καὶ παρ' αὐτῇ ὁ Λόγος τοῦ Καθήκοντος ἀδρανῆς διαμένει· ἡ δὲ τελεία ἐλευθερία οὐκέτι καταφαίνεται. Μόνος ὁ ἀληθὴς ἄνθρωπος ἐκτιμῶν ἐπαξίως τὰς πνευματικὰς αὐτοῦ δυνάμεις, οὔτε δουλαγωγεῖται ὑπὸ τοῦ αἰσθήματος, οὔτε πολεμεῖ αὐτῷ καὶ ἀφανίζει· οὔτε ἐλιγωρεῖ τοῦ ἀτομικοῦ αὐτοῦ συμφέροντος, οὔτε ἐνεργεῖ ὑπ' ἐκείνου μόνου κινούμενος· ἀλλ' ἑκάτερα εἰς τὴν κηδεμονίαν τοῦ ὁρθοῦ αὐτοῦ Λόγου ἀνατιθέμενος, κατεργάζεται τὸ ἀγαθὸν· διότι ὑποχρεοῦται· διότι ὀφείλει· διότι εἶναι ἀγαθὸν· συναπολαύει δὲ καὶ τῆς συμπαρομαρτοῦσιν αὐτῷ ἡδονῆς, γινόμενος συνάμα καὶ εἰς ἑαυτὸν ἐπωφελὴς καὶ χρήσιμος. Οὕτως ἱκανοποιεῖται σκοπίμως ἅπανα ἡ φύσις τοῦ ἀνθρώπου. Ἐν τῇ ἐνεργείᾳ τῶν τριῶν τούτων, προσεζάρχοντος μὲν τοῦ Λόγου, γεννᾶται ἡ Ἀρετὴ· ἀφηνιάζοντος δὲ τῆς ἡγεμονίας ταύτης ἐνὸς τῶν δύο ἄλλων, προκύπτει ἡ Κακία καὶ τὸ Πάθος.

Ἡ Ἀρετὴ οὐδενὸς φείδεται· οὐδὲν πτοεῖται· πάντα στέργει· πάντα ὑπομένει ὑ-

πὲρ τοῦ Καθήκοντος. Ὡς Ἀρετὴ νυμφαγωγὸς τῆς Αἰωνιότητος! Πόσον ἡ ἰδέα σου ὑψηλὴ! πόσον ὑπερκοσμία! Ἐν Σοὶ καταφαίνεται ὅτι ὁ ἀληθὴς τοῦ ἀνθρώπου προορισμὸς ἐστὶν ἡ τοῦ ἀγαθοῦ ὑποχρεωτικὴ καὶ ἀφίλυτος κατεργασία· ἡ μετὰ τοῦ ἀγαθοῦ συγκοινωνία. Ἐνὶ λόγῳ, ἡ μετὰ τοῦ Θεοῦ ἐξομοίωσις!

Πλάτων! Σὺ πρὸ δύο χιλιᾶδων ἐτῶν φιλοσοφῶν προεφήτευσας: Ὁ Προορισμὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐστίν· « ΟΜΟΙΩΣΙΣ Τῷ ΘΕῷ!!! »

Ἰδοὺ ὁ τοῦ ἀνθρώπου προορισμὸς· διότι μόνος οὗτος συμβιβάζεται μετὰ τῆς φύσεως αὐτοῦ.

Ἐπεθύμουν, Κύριοι, ὅπως διὰ ἱστορικῶν παραδειγμάτων ἐπισφραγίσω τὰς ἀληθείας ταύτας· ἀλλὰ, ἵνα μὴ βαρύνω τοὺς εὐμενεῖς μοι ἀναγνώστας, ἐπιφυλάττομαι ἵνα προσεχῶς προβῶ εἰς τοῦτο.

Ἰ. Ἀριστοκλῆς.

—οο—

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΤΩΝ ΤΟΥ ΣΑΚΣΠΗΡ ΔΡΑΜΑΤΩΝ.

—

Ὁ Χαμλέτ.

Χαμλέτ ὁ βασιλόπαις, ἀνεψιὸς μὲν ἐγένετο τοῦ τῆς Δανιμαρκίας βασιλέως Κλαυδίου μητέρα δὲ ἔσχε τὴν τοῦ πρῶην ἡγεμόνος σύζυγον, νῦν δὲ γαμετὴν οὖσαν τοῦ κατέχοντος τῆς βασιλείας τὰ σκῆπτρα· τὸ δὲ πρᾶγμα ὡς ἐφεξῆς ἡκολούθησε:

Γερτρούδη ἡ τοῦ βασιλέως σύζυγος καὶ Κλαυδίου ὁ τούτου ἀδελφὸς ἀλλήλων ἐρώμενοι, ἐπειδὴ συνάμα ὠρέχθησαν καὶ τοῦ θρόνου, συνωμοτοῦντες φαρμακεύουσι τὸν βασιλέα κοιμώμενον, ὑγρὸν τι θανατηφόρον ἐγχέαντες εἰς τὸ οὖς αὐτοῦ· τοῦτο δ' εὐτυχῶς περαιώσαντες, τὸν μὲν υἱὸν καὶ